

नामांक

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

No. of Questions — 9

No. of Printed Pages — 3

VU—22-1—Shukla Yajurved I**वरिष्ठ उपाध्याय परीक्षा, 2011****शुक्ल यजुर्वेद****प्रथमपत्रम्**समय : 3 $\frac{1}{4}$ घण्टे

पूर्णांक : 40

परीक्षार्थिभ्यः सामान्यनिर्देशाः

- (1) परीक्षार्थिभिः सर्वप्रथमं स्वप्रश्नपत्रोपरि नामाङ्कः अनिवार्यतः लेख्यः ।
- (2) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः ।
- (3) प्रत्येक प्रश्नस्योत्तरमुत्तरपुस्तिकायामेव देयम् ।
- (4) प्रत्येक प्रश्नभागस्योत्तरं क्रमानुसारमेकत्रैव लेखितव्यम् ।
- (5) प्रथम प्रश्नस्य चत्वारः (i, ii, iii एवं iv) भागाः सन्ति । प्रत्येक भागस्य उत्तरस्य चत्वारः (अ, ब, स एवं द) विकल्पाः सन्ति । समुचित विकल्पस्य उत्तराक्षरं उत्तर-पुस्तिकायां निम्नलिखित तालिकां निर्माय एकस्मिन् स्थाने एव लेखनीयानि ।

प्रश्न क्रमाङ्कः	समुचित उत्तराक्षरम्
1. (i)	
1. (ii)	
1. (iii)	
1. (iv)	

बहुविकल्पाः प्रश्नाः—

1. (i) “यातेधामान्युश्मसि” इति मन्त्रः कस्य अध्यायस्य अस्ति
 (अ) 6 (ब) 7
 (स) 8 (द) 5. 1
- (ii) यजुर्वेदीय-शिक्षा-ग्रन्थस्य कः रचयिता ?
 (अ) याज्ञवल्क्यः (ब) नारदः
 (स) भारद्वाजः (द) गौतमः । 1
- (iii) यजुर्वेदस्य गृह्य-सूत्रम् अस्ति —
 (अ) गोभिलः (ब) पारस्करः
 (स) आश्वलायनः (द) गौतमः । 1
- (iv) उदात्तस्य वर्णः कः ?
 (अ) लोहितः (ब) पीतः
 (स) शुक्लः (द) कृष्णः । 1

अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः —

2. “उपावीरस्य उपदेवान् इति मन्त्रः कस्मिन् अध्याये वर्तते ? 1
3. “सुप्रजाः प्रजाः प्रजनयन्” अस्य मन्त्रस्य अग्रिमो मन्त्रः कः ? 1
4. गान्धर्ववेदे कति स्वराः सन्ति ? 1
5. स्वरितस्य जातिः का ? 1

लघूत्तरीयाः प्रश्नाः (भाग - 1)

6. (i) “देवस्यत्वा सवितुप्रसवे०” इति मन्त्रं विलिख्य स्वरो विधेयः । 1
- (ii) “देवीरापो शुद्धा वोद्व ँ” इति मन्त्रं विलिख्य स्वरो विधेयः । 1
- (iii) “विश्वेदेवास आगत०” इति मन्त्रं विलिख्य स्वरो विधेयः । 1
- (iv) “उपयामगृहीतोसि” इति मन्त्रः सस्वरः पूरणीयः । 1
- (v) संहिता पाठकः कुत्र गच्छति ? 1
- (vi) पाठके कति गुणाः भवन्ति ? 1
- (vii) स्वरितस्य कति भेदाः भवन्ति ? 1
- (viii) रङ्गस्वरः कथम प्रयोक्तव्यः ? 1

लघूत्तरीया: प्रश्ना: (भाग - 2)

7. (i) “तद्विष्णोः परमंपदं” इत्यतः द्वौ मन्त्रौ सस्वरौ पूरणीयौ । 2
(ii) “मूर्धानं दिवो अरतिं” इत्यतः द्वौ मन्त्रौ सस्वरौ पूरणीयौ । 2
(iii) “मरुतौ यस्य हि क्षये” इत्यतः द्वौ मन्त्रौ सस्वरौ पूरणीयौ । 2
(iv) “वाचस्पतिं विश्वकर्माणमूतये” इत्यतः द्वौ मन्त्रौ सस्वरौ पूरणीयौ । 2
(v) शून्यहस्तं कुत्र कुत्र विधीयते ? 2
(vi) मन्त्रोच्चारणं कियता कालेन कर्तव्यम् ? 2
(vii) स्वरस्य लक्षणं किम् ? 2
(viii) कतिविधाः स्वरभक्तयः ? 2

निबन्धात्मकाः प्रश्नाः

8. अधस्तनयोः पद्ययोः कस्यचित् एकस्य शिक्षानुसारं व्याख्या कार्या : 4
(क) उदात्तश्चानुदात्तश्च स्वरितश्च तथैव तत् ।
लक्षणं वर्णयिष्यामि दैवतं स्थानमेव च ॥
(ख) प्रकृतिर्यस्य कल्याणी दन्तोष्ठौ यस्य शोभनौ ।
प्रगल्भश्च विनीतश्च स वर्णान् वक्तु मर्हति ॥
9. षष्ठाध्यायस्य सारांशो लेखनीयः । 4

अथवा

शुक्ल यजुर्वेदस्य परिचयो देयः ।